

PŘEKLAD **MAGDALÉNA ZELENKOVÁ**
REŽIJNÍ A SCÉNICKÝ KONCEPT **ZDENĚK BARTOŠ**
DRAMATURGICKÝ DOHLED **MARTINA POKORNÁ**

HRAJE **PAVEL RICHTA**

ČESKÁ PREMIÉRA **5. ŘÍJNA 2017** VE STUDIU D
V RÁMCI XIX. PŘEHLÍDKY
DIVADLO JEDNOHO HERCE V CHEBU

O AUTOROVI

Duncan Macmillan je britský dramatik, režisér a scénárista. Většina jeho her se točí kolem současných sociálních a politických problémů – *Plíce (Lungs)* se zabývá rodčovstvím, *Lidé, místa a věci (People, Places and Things)* závislostmi a jejich léčením, *Všechny báječné věci (Every Brilliant Things)* problémem sebevražd.

Spolu s Robertem Ickem napsal a režíroval oceňovanou divadelní adaptaci slavného románu George Orwella **1984**, která se hrála v londýnském West Endu a na newyorské Broadway v létě 2017.

Všechny báječné věci měly třikrát za sebou velký úspěch na prestižním mezinárodním divadelním festivalu v Edinburghu (poprvé v roce 2015). Během uvádění v New Yorku pořídila dokonce záznam představení televizní stanice HBO. Původně se v tomto interaktivním monologu za účasti diváků objevil vynikající a kritiku i diváky uznávaný komediální herec Jonny Donahoe.

Jako hlavní důvod, proč se pustil do psaní této hry, autor uvedl, že chtěl předat lidem jednoduché sdělení: „*Nejste sami, nejste divní, dostanete se z toho, jen musíte vydržet. Neříkám to zvlášť omračujícím či elegantním způsobem, ale myslím to vážně. Ještě jsem neviděl nikoho, kdo by se bavil o depresích se sebevražděnými sklony užitečně, zajímavě nebo výstižně.*“

VLIV SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

Sociologové a psychologové opakovaně potvrdili, že medializovaná sebevražda (například celebrity) může zvýšit výskyt sebevražd v následujících dnech a týdnech. První snahy změnit způsob, jak psát o podobných událostech, spadají do 80. let minulého století. Tehdy se například média v Rakousku dohodla, že nebudou zvýrazňovat na titulních stránkách případy sebevražd ve vídeňském metru. V následujících letech se snížil počet sebevražd o 75%.

„*O článku věnujícímu se sebevraždě můžete uvažovat jako o reklamě na zboží. Když budete reklamu prezentovat jako atraktivní zboží, lidé ji budou chtít,“ vysvětluje David Phillips, profesor kalifornské univerzity v San Diegu. „Ale když jim řeknete, že člověk, který spáchá sebevraždu, obvykle poté vypadá hrozně, umírá v bolestech a podobně, pak snížíte počet lidí, kteří by něco takového chtěli napodobit.“*

„Wertherův efekt“ (podle Goethova románu), tedy sebevražda vyprovokovaná významnou a medializovanou událostí, má i svůj opak – Papagenův efekt. Papageno je hrdina Mozartovy opery *Kouzelná flétna*, který zvažuje sebevraždu, ale s pomocí okolí najde jiné řešení své situace.

Články a reportáže, které ukázaly pozitivní řešení problémů, vyhledání psychologické pomoci, popis sebevražedných myšlenek a následného řešení, naopak měřitelně snížily počet sebevražd v následujícím časovém období.

PREVENCE

Až 90% osob, které sebevraždu spáchají, pravděpodobně trpí symptomy nějakého psychického onemocnění, říká Alexandr Kasal z českého Národního centra duševního zdraví. V míře sebevražednosti v různých zemích hraje podstatnou roli vyspělost psychiatrické péče a také snižování negativního společenského stigma u duševních chorob.

Česká Linka bezpečí orientovaná na děti a mládež ročně řeší kolem 600 hovorů, které se týkají sebevražd, jejího plánování nebo myšlenek na ni. V několika případech ročně i započatých pokusů. K dispozici jsou lidem i krizové sociální služby, kde může být psychiatr nebo psycholog.

Na Linku bezpečí se lze obrátit telefonicky – na číslo **116 111**, emailem: **pomoc@linkabezpeci.cz**, případně přes skype nebo chat. Další informace lze najít na **www.linkabezpeci.cz**. Pracovníci linky mohou poradit, kde najít odborníka, za kterým si člověk může dojít osobně a bezplatně v blízkosti bydliště.

JAK BY MĚLA MÉDIA INFORMOVAT O SEBEVRAŽDÁCH

- Nezabíhejte do technických podrobností.
- Nezmiňujte, že se jedná o rychlý, snadný, bezbolestný nebo spolehlivý způsob zabití.
- Vyvarujte se dramatických titulků jako „vlna sebevražd“ nebo „šokující úmrtí“.
- Vyvarujte se senzačních fotografií nebo záběrů.
- Vyvarujte se přílišných detailů.
- Neoznačujte sebevraždy jako „úspěšné“.
- Neotiskujte dopisy na rozloučenou.
- Nepište o sebevraždách na titulních stranách.
- Nejednodušujte důvody sebevraždy, myslete na to, jak dopadá na pozůstalé.
- Informujte o terapeutických skupinách a službách Linky bezpečí.
- Nespekulujte nad důvodem. To je zásadní.
- Nepoužívejte zjednodušená vysvětlení typu „přišel o práci“ nebo „vyhlásila osobní bankrot“.

Inspicent, zvuk a světla | **Ondřej Puchel**
Rekvizity | **Jiří Navrátil**

Zřizovatelem Západočeského divadla je město Cheb.
Inszenace vznikla za finanční podpory ministerstva kultury ČR a Karlovarského kraje.

Ředitel ZDCH | **Jan Svoboda**
Umělecký šéf ZDCH | **Zdeněk Bartoš**

Program vydalo Západočeské divadlo v Chebu
Program připravila | **Martina Pokorná**
Grafická úprava | **Jan Krčál**
Foto | **Michal Mráka**

Autorská práva v České republice zastupuje Aura-Pont s. r. o., Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4.
Pořizování zvukové a/nebo zvukově-obrazové nahrávky představení je přísně zakázáno.

Informace a prodej vstupenek
v obchodním oddělení divadla, tel. 354 432 522.
Rezervace on-line na **www.divadlocheb.cz**

Cena programu 10 Kč

DUNCAN MACMILLAN VŠECHNY BÁJEČNÝ VĚCI

